



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

Titulus I. De foro competente & jurisdictionis ordinariæ potestate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

CAP. II.

EX proximo Lateranensi Concilio a pia & salubri sanctione emanavit, ut quicumque habens beneficium Ecclesiasticum, cum cura & sine cura, si post sex menses, quam illud obtinuerit, divinum officium, legitimo cessante impedimento, non dixerit, beneficiorum suorum fructus, pro rata omissionis officii & temporis, suos non faciat, sed eos tanquam injuste perceptos in fabricas ipsorum beneficiorum vel pauperum elemosynas erogare teneatur. Verumtamen multorum animi suspensione tenentur, cujusmodi ratio praedicta ratio sit habenda. Nos huic rei evidentiis atque expressius providere volentes, statuimus, ut qui horas omnes canonicas uno vel pluribus diebus intermiserit, omnes beneficii seu beneficiorum suorum fructus, qui illi vel illis diebus responderent, si quotidie dividerentur: qui vero matutinum tantum, dimidiam: qui ceteras omnes horas, aliam dimidiam: qui harum singulas, sextam partem fructuum ejusdem diei amittat: tametsi aliquis choro adscriptus non recitans omnibus horis canonicis cum aliis praesens adsit, fructusque & distributiones forte aliter assignatas, sola praesentia juxta statuta, consuetudinem, fundationem, vel alias sibi lucrificasse praetendat. Is etiam praeter fructuum & distributionum amissionem. Item ille, qui primis sex mensibus officium non dixerit, nisi legitimum impedimentum ipsum excusaverit, grave peccatum intelligat admisisse. Declarantes praesentia, praesentiales portiones, & qualiacumque beneficia, etiam nullum omnino servitium habentia, obtinentes, cum praedictis pariter contineri. At quicumque pen-

a Cencil. Later. sess. 9. Dominicus de Soto q. 3. art. 6. lib. 10. hoc decretum prudenter interpretatur. Menochius vero de arbit. jud. cent. 5. cas. 439. certis modis hanc panam minuire contendit.

sionem, fructus aut alias res ecclesiasticas ut clericus percipit, cum modo praedicto ad dicendum officium parvum beatae Mariae virginis decernimus obligatum, & pensionum, fructuum, rerumque ipsarum amissionem obnoxium. Romae 12. Cal. Octobr. 1572.

Iulius Tertius.

Tempore obitus, beneficii fructus transeunt ad successores, non ad heredes.

CAP. III.

Nostrae intentionis nunquam fuit, quod quivis quoruncumque beneficiorum, etiam Episcoporum, Archiepiscoporum, Patriarcharum & aliorum Praelatorum, etiam Cardinalium, ubilibet, etiam in Romana Curia, aut districtu, pro tempore decedentium, sive ex testamento, per ipsos beneficiatos etiam vigore facultatum quoruncumque; eis in specie vel in genere, etiam praetextu quoruncumque; capitulorum, ac statutorum, & ordinationum, etiam nostrorum, sub quibusvis tenoribus & formis, ac alias quomodolibet concessorum condito, sive ab intestato heredes, fructus, &c. ac pecunias, & res alias per ipsos sic defunctos beneficiatos, etiam Episcopos, Archiepiscopos, Patriarchas, & alios Praelatos ac Cardinales ante eorum obitum non exactos, etiam si pro tempore ante obitum hujusmodi decurso debeantur, ac eorum solutionis dies beneficiatis & Cardinalibus viventibus advenierit, & per ipsos beneficiatos & Cardinales non steterit quod minus illos exegerint, quin imo omnem pro illorum exactione necessariam diligentiam, etiam judicialiter agendo fecerint, quoquo modo exigere, aut etiam sponte oblatos percipere.

a Vacantium beneficiorum fructus debent converti in Ecclesiae utilitatem, vel reservari futuro successori. text. in c. quata saepe. de elect. in 6. c. si propter. de rescript. eod. lib.

F I N I S .



**SEPTIMI DECRE-
TALIUUM
LIBER SECUNDUS.**

TITULUS I.

**DE FORO COMPETENTI ET JURISDICTIONE
NIS ORDINARIAE POTESTATE.**

MARTINUS QUINTUS.

Laici in clericos nulla potestas, & ideo Ecclesiasticorum cause in foro jurisdictionis ordinariae debent decidi.

CAPUT I.



AD reprimendas insolentias transgressorum, eorumque praesumptionem refrinandam, si nervus Ecclesiasticae disciplinae lentescat, eorum voluntas proclivior sit ad peccandum, & exemplum impunitatis periculosius in alios derivatur. Propter quod ad praesentis officium pertinet, sic

debitam executionem adhibere justitia, quod commissam puniat, & committendorum in posterum audaciam interdicit. Sanè, sicut displicenter accepimus, nonnulli diversorum regnorum & terrarum judices, aliique officiales laici, & laicales personae, jurisdictionem in temporalibus exercentes, exercereque facientes, non attendentes, quod laici in clericos & Ecclesiasticas personas, & illo-

NNnn

rum bona, nulla sit attributa potestas, prætextu hujusmodi, quod afferant in suis dominis ad se pertinere cõtere via facti, quæ verè & fide attendata asseruntur, etiam in quocunque loco sacro vel religioso, quantum ad Deo dicato, ex quacunque causa, etiam si ratione delationis corporis Christi, collationis Sacramentorum, & beneficiorum Ecclesiasticorum venditionis factum, aut aliarum rerum, & bonorum ad Ecclesias, & Ecclesiasticas personas pertinentium quomodocunq; etiam si sola negatione vel affirmatione facti interveniat, & ad eos recurratur, cognitionem ad se spectare, pro eo quod factum & novitas, quæ præstenduntur, etiam sine alia violentia, quamvis in loco spirituali, & in loco sacro sive religioso, eo quod immediate ut præstenduntur, spiritualiter non existant: propterea ministros Ecclesiæ, & personas Ecclesiasticas, quantumcunq; res, causa, vel occasio unde dependent & derivantur, pia, sacra, vel Ecclesiastica sit aut spiritualis, ad forum laicum, & ipsarum cognitionem trahunt, & respondere cogunt: nec non procuratores fiscales in curiis temporalibus multoties agere procurant, ad quos (quod deterius est) nonnulli prælati & personæ Ecclesiasticæ, in superbiam & elationem dati, ad superandum & sibi subjiciendum per tales inventiones & cautelas alias personas Ecclesiasticas & religiosas, habent plerumq; recursum; & propterea in eisdem regnis, & terris, civitatibus, castris, & locis, auctoritas & jurisdictiono Ecclesiastica penitus absorbentur: & nihilominus ipsi laici judices alios laicos in foro Ecclesiastico super rebus quantumcunq; Ecclesiasticis vel spiritualibus & concernentibus immediate Ecclesiasticas personas, ne respondeant, & iudicibus Ecclesiasticis, ne cognoscant inhibitiones fieri sub gravibus poenis temporalibus faciunt, & procurant & si fecerunt, emendam pecuniariam excessivam exigere, ac vastatores in domibus, & aliis piis locis Ecclesiasticis, & religiosis, inducere, ac loca ipsa, personasq; Ecclesiasticas, jocalibus & paramentis Ecclesiasticis, & bonis mobilibus, ac aliis spoliare, illaq; vendere & alienare, fructus quoq; & proventus ad temporalitatem ad manus suas ponere, nec non diversas injurias & molestias reales & personales eisdem personis Ecclesiasticis inferre non verentur, in Dei offensam, animarum suarum periculum, Ecclesiasticæ libertatis vilipendium, & plurimum gravamen, præjudicium, & injuriam. Nos igitur adversus talia præsumptum temeritatem, remedia apponere, & super his salubriter providere cupientes, ac concilii Millevitanæ ac sæcl. record. Innocentii Papæ III. prædecessoris nostri constitutionibus super hoc editis, auctoritate Apostolica, ex certa scientia, hac nostra irrefragabili constitutione perpetuo duratura, tenore præsentium statuimus, decernimus, ac etiam ordinamus, quod omnes & singule personæ Ecclesiasticæ, seculares & regulares, ordinum quorumlibet, quacunq; exceptione suffulta, etiam si Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, Abbatiali, vel alia quavis præfulgènt dignitate, quæ aliam personam Ecclesiasticam, collegium, vel conventum, in actione reali, mixta, vel personali, civili vel criminali, etiam occasione cujuscunq; summisionis, etiam juramento vallatæ, vel alias ad forum sive iudicium laicale, directe vel indirectè (de qua in foro Ecclesiastico ordinari consueverit) possit, vel debeat, de jure, vel de consuetudine, aut alias cognosci, trahere præsumpserit, causam ipsam, & omne jus ei, sive eis, in possessorio vel petitorio, in re vel ad rem, causa vel occasione hujusmodi quomodolibet competens, eo ipso perdant penitus & amittant, & singulares personæ, excommunicationis; capitula verò & conventus, suspensionis & interdictionis sententias incurant ipso facto: & si personæ ipsæ, & eis in præmissis adherentes & servientes, in aliquo rebelles fuerint, & inconveniunt non

obedierint, omnes illas per privationem forum beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcunq; quæ occupabant, & in quibus, & ad quæ jus quomodolibet spectat, & inhabilitatem ad alia in posterum obtinenda, coerceri & compelli volumus antedictas. Etiam omnes & singulos iudices & executores, committentes, dominia, laicos, & laicales personas, quibus conceptum fuerit de non jurisdictione eorum, aut ex quo appareat hujusmodi cognitionem ad eos de iure pertinere, talia præsumentes, & ea fieri mandantes, eorum nomine & mandato facta rata habentes, vel tendis dantes auxilium, consilium, vel favorem, quantumcunq; præminentie, dignitatis, gradus, ordinis, conditionis existant, seculares personas, eorum videlicet singulos officiales, quocunq; nomine celetur, de consiliarios, & privatas personas, quæ præmissorum principales perpetratores existerent, excommunicationis sententiam incurere volumus ipso facto, nullatenus eisdem sententiis, per alium quàm per Romanum Pontificem, præterquam in mortis articulo contritus, ab illis valeat, sive possit: & præmissa omnia, non tantum ad futura, sed etiam ad præsentia, & pendente executione auctoritate memorata; quod; etiam processum illis causarum Cu. Camera Apostolica contra celebrationem in præmissis de super summissa informatione præstata per se vel alium seu alios, agere & procedere possint valeat, nihilominus concedentes.

Virbanus Sextus.

Laici patescunt in privilegio & ordina clericali imperantur sine sine culpa sacrilegi clericos damnare aut regere.

CAP. II.

Quia, sicut displicenter accepimus, nonnulli partium Principes, Marchiones, Duces, Comes, Barones, & alii nobiles, nec non perterriti Campani, Bajulini, Scabini, Advocati, Rectores, Iudices, Consules, alijq; officiales & consilarii civitatum, oppidorum, terrarum, castrorum, & aliorum locorum, quæque laici & laicales personæ dominium in partibus in temporalibus obtinentes, necnon quædam in statu communia, & oppidorum, castrorum, & aliorum locorum universitates, non minus in illis laici in clericos & personas Ecclesiasticas & illarum bona nulla sit attributa potestas, nihilominus in illis Ecclesiæ, etiam interdum in dignitatibus contritus, demeritate propria bannire, seu relegare, aut prohibere non verentur. Nos adversus temeritatem hujusmodi remedium apponere cupientes, omnes & singulas tales personæ, & ea fieri mandantes, eorum nomine vel mandato facta rata habentes, vel tendis dantes auxilium, consilium, vel favorem, si singulis personæ fuerint, cujuscunq; præminentie, dignitatis, gradus, ordinis, conditionis existant, earum videlicet singulas, si vero communitates vel universitates existerent, omnes & singulos earum communitatum & universitatum perterritos, capitaneos, bajulinos, scabinos, advocatos, rectores, iudices, consules, & officiales, quocunq; nomine celetur, ac consiliarios, & privatas personas, quæ hujusmodi principales perpetratores existerent, excommunicationis sententias incurere, nec non quantum ad futura, & pendente executione auctoritate memorata; quod; etiam processum illis causarum Cu. Camera Apostolica contra celebrationem in præmissis de super summissa informatione præstata per se vel alium seu alios, agere & procedere possint valeat, nihilominus concedentes.

Romæ 4. Id. Decemb. 1362.
Leo Decimus, in Concilio Lateranensi.

Exemptionis privilegio abluuntur Civitates & ditiones præstata.

a Gratum. in c. continua. 21. q. 1. & in c. futuram. 12. quæst. 1.

liberitate, & impunitatem seclerum simulantes, quamobrem eorum causa jurisdictionis Ecclesiastica discutenda tradantur.

CAP. III.

Regimini universalis Ecclesie (disponente Domino) presidentes, juxta pastoralis officii debitum, libenter intendimus utilitatibus subditorum, & ad conferendam libertatem Ecclesiasticam, & removendam scandalam, ponendam concordiam, & nutriendam quietem inter Ecclesiarum prelatos & eorum subditos, eo propensius Apostolica sollicitudinis studium adhibemus, quod dissensionem talium fore dispensiosam experimento comprobatur, necnon indulta pariter & privilegia eisdem subditis in ipsorum prelatorum dispensandum, tam per predecessores nostros, quam sedem Apostolicam concessa, ita libenter moderamus, ne exinde scandala procedant, neve ex his ulli detur materia malignandi, & personae Ecclesiasticae a bono obedientia, necnon divini perseverantia servitii nullatenus retrahantur. Sane nuper ad nostrum relatio fide digna pervenit auditum, quod Canonici Patriarchalium, Metropolitanarum, & Cathedralium, & collegiarum Ecclesiarum, & alii clerici seculares plura presumunt, quae ipsis in famiam non parvam patiunt, & aliis inferunt laesionem, praetextu exemptionis & libertatis a dicta sede obtenta, ordinariorum correctiones & ordinationes subterfugunt, ac eorum forum sive judicium declinant, nonnulli etiam impunitatem suorum excessuum per privilegium exemptionis obtinere sperantes, excessus ipsos committere non verentur, quos, nisi per exemptionem qua gaudent, crederent se defendi, nullatenus fuissent commissuri.

Hinc itaque accidit, ut propter eorum audaciam, qui praetextu privilegii exemptionis impunitatem excessuum obtinere confidentes, nonnulla multotiens committant enormia, per quae plurimum distamatur Ecclesia, & scandala gravia generantur, potissimum autem cum talia per eos, ad quos horum spectat correctio, in correctam remaneant, seu illi ad quos spectat illa punire, negligunt. Nos volentes, ne eo praetextu delicta remaneant impunita, morbo hujusmodi necessarium adhibere medelam, sacro approbante Concilio statimus, ut de cetero illi, quibus exemptorum correctio & puniunt a dicta sede demandata est, circa illam vigilanter intendant, & diligent officii sibi commissi debitum exequantur, & quamprimum eis exemptos ipsos deliquisse legitime constiterit, ita eosdem exemptos delinquentes puniant, quod iidem exempti metu poenae a suis arceantur insolentis, & alii eorum exemplo petterint proficere ad similia merito perhorrescant.

Et si circa hoc negligentes fuerint dioecetani & alii locorum ordinarii, eosdem, quibus exemptorum correctio hujusmodi competit, personaliter, si illorum copia & notitia haberi poterit: alioquin, vel si nullus in partibus exemptorum ipsorum certus iudex fuerit, eos quorum sua in praemissis interesse putaverint, per edictum publicum, cathedralium seu aliarum Ecclesiarum locorum, in quibus exemptorum iudices hujusmodi residere, seu nullis eorumdem exemptorum iudicibus existentibus, ipsos exemptos deliquisse contigerit, valvis affigendum, moneant, ut ipsi tales exemptos delinquentes & criminosos puniant & castigent, infra competentem terminum, momentum ipsorum arbitrio moderandum. Et si ipsi moniti in hoc negligentes fuerint, & id adimplere neglexerint, seu recusaverint, tunc ut in eo in quo deliquerint puniantur, cognitione hujusmodi ea vice sint privati, & se non intromittant ullatenus de eisdem: sed dioecetani & alii locorum ordinarii hujusmodi, contra tales exemptos delinquentes & criminosos, auctoritate nostra ad inquisitionem, vel per accusationem, sine aliquibus tormentis, procedere, & testes per seiplos examinare possint, ac processum ipsum (quem ratione so-

lennitatis juris, praeterquam ratione citationis omisit, dummodo delictum alias rite probatum fuerit, nullum allegari vel dici posse prohibemus, sed per eos habitum, clausum, & eorum sigillo munitum, ad sedis Apostolicae examen, ipsorum exemptorum delinquentium expensis, etiam in ipso processu factis, ad quarum solutionem ordinarii ipsi possint eosdem inquisitos & accusatos compellere, per proprium vel alium nuncium quantum citius destinare procurent) apud eandem sedem, per Romanum Pontificem vel alium, cui duxerit committendum, diligenter examinandum, & ita culpabiles reprobos quod ad condemnationem, vel propter sufficientia indicia, propter quae ad torturam pro veritate exquirenda procedi valeat, ad ipsos dioecetanos seu ordinarios, per eos auctoritate nostra in causa inquisitionis seu accusationis ulterius legitime procedendum, & causam ipsam, prout iustum fuerit, terminandam remittendum. Notarii autem dictae sedis, quorum officium in ipsis primitivae Ecclesiae initiis, a felic. record. Clem. Papa I. ad sanctorum gesta perquirenda atque conscribenda noscitur institutum, ad Protonotariatus officium assumpti, habitum & rochetum deferentes, & alii nostri & dictae sedis officiales, actu sua officia exercentes, tam in civilibus quam criminalibus, ab omni ordinariorum jurisdictione sint exempti. Alii vero Notarii habitum Protonotariatus non deferentes, nisi illum infra trimestre, post praesentium publicationem assumpserint, & ipsi ac alii in posterum assumendi, habitum & rochetum hujusmodi continere non gestantes, atque alii nostri & dictae sedis officiales officia sua actu non exercentes, tam in criminalibus quam in civilibus, ratione causae summam 25. Ducatorum auri de Camera non excedentis duntaxat, eorumdem dioecetanos & ordinariorum jurisdictioni subiacent. In civilibus vero causis summam hujusmodi excedentibus plena gaudeant exemptione, & a dictorum dioecetanos & ordinariorum jurisdictione penitus sint exempti.

Dignum quoque & etiam congruum arbitrans, quod ex sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium familiaribus illi duntaxat privilegio exemptionis gaudeant, qui actu domestici & continui sunt commensales, vel ab eisdem Cardinalibus ad ipsorum exequenda negotia missi, vel qui recreationis causa ad tempus a Romana Curia absentes fuerint, ceteris vero etiam familiaritatis literas habentibus, quod minus coactioni dioecetanos & ordinariorum eorumdem subiacent, familiaritatis hujusmodi privilegium nullatenus suffragetur, & cum eisdem dioecetanis, ut monasteria monialium sedi Apostolicae immediate subiecta, in eorum dioecibus consistentia, semel in anno visitare possint, per constitutionem in Concilio VViennensi editam, qua incipit: Attendentes, plena fuerit data facultas, illam innovamus, ac exemptionibus & privilegiis quibuscumque non obstantibus, districte servari praecipimus & mandamus. Per praemissa quoque eisdem dioecetanis & ordinariis, casibus quibus in exemptos a iure jurisdictionis concessa est, nullatenus praedictum generetur. Exemptiones autem de cetero absque rationabili causa, & quorum interest minime citatis, pro tempore concessas, nullius roboris & momenti esse decernimus.

Et cum Ecclesiasticus ordo confundatur, si sua unicuique jurisdictioni non servetur, ordinariorum jurisdictioni (quantum cum Deo possumus) favere, ac litibus finem celerius imponi, & litigantium immoderatis sumptibus & expensis parci satagentes, statimus & or-

a Protonotariatus officium in principio Ecclesiae primitivae a beato Clemente ad sanctorum Martyrum gesta perquirenda atque scribenda sui institutum, ut legitur in historia S. Clementis Papa & Fabiani. Vide Luc. de Perna, in rub. de magistris Scribarum, Cod. lib. 22.

dinamus, quod singulae causae, tam spirituales quam civiles & mixtae, forum Ecclesiasticum quomodolibet concernentes, & beneficia (dummodo beneficia ipsa generaliter reservata non fuerint, & ipsorum singulorum beneficiorum fructus, redditus, & proventus 24. ducatorum auri de Camera, secundum communem estimationem, valorem annuum non excedant) in prima instantia extra Romanam Curiam, & in partibus, coram ordinariis locorum duntaxat cognosci & terminari, ita quod nulli ante diffinitivam sententiam liceat appellare, nec appellatio (si fuerit emissa) ullatenus admitti, nisi ab interlocutoria quae vim habeat diffinitivae, vel à gravamine minime concernente negotium principale, quod per appellationem à diffinitiva sententia reparari non possit: nisi alter colligantiam adversarii sui potentia merito perhorrescens, seu alia probabili & honesta causa, aliter quam per proprium iuramentum saltem semiplene probata, coram ordinario non audeat litigare. Eo enim casu causa ipsa, etiam appellationum, in dicta Curia, etiam in prima instantia, committi & cognosci & terminari possint. Alioquin appellationes, & illarum, etiam aliarum causarum huiusmodi commissiones in posterum, & quicquid inde secutum fuerit, nullius sint roboris & momenti. Iudices autem & conservatores à sede Apostolica deputati, si in altero iurium graduati non fuerint, a seorsum partibus non suspectum, ab ipsis partibus vel earum altera requisiti, sumere, & secundum ejus relationem iudicare teneantur.

CAP. IV.

Constitutiones edita contra Principes seculares jurisdictionis Ecclesiasticae libertatem impediennes, confirmantur & innovantur.

ET quia sapienter & multiplici ratione perceptum, quamplurimas Ecclesias, & illis praesidentes Episcopos, tam citra quam ultra montes, vexari in eorum jurisdictionibus, iuribus & dominiis, ac turbari à domicellis, Principibus, & nobilibus eorundem, qui sub colore iuris patronatus, quod in beneficiis Ecclesiasticis habere consueverunt, nullo privilegio Apostolico suffulti, sine ordinariorum collationibus & literis, & absque aliquo saltem colorato titulo, beneficia non solum clericis, sed etiam laicis conferre, sacerdotes & clericos delinquentes ad eorum libitum punire, decimas omnium rerum, & ad quarum solutionem de jure tenentur, ac cathedralium, & alia quae legis dioecesanæ & jurisdictionis sunt, & ad ipsos Episcopos duntaxat pertinent, temere auferre, fraudare, usurpare, seu ut praemissa fiant mandare, ac ipsa & fructus quoscunque ne à civitatibus, terris & locis eorum extrahantur prohibere, feuda, possessiones, & pradia occupare, & indebitè detinere, sed & ad feuda & bona ipsarum Ecclesiarum eis concedendum, ac Ecclesiastica personis per eos nominatis conferendum, minis & terroribus, ac aliis viis indirectis inducere & compellere, & alia quamplurima damna, facturas, & injurias, Ecclesiis & earum praelatis ac clericis praefatis inferri, non modo permittere, sed etiam expressè mandare praesumant. Attendentes igitur quod laicis in clericos & personas Ecclesiasticas, ac bona Ecclesiastica, non est attributa facultas, atque aequum & iustum esse, ut in eos jura insurgant, qui illa offendere praesumunt.

Nec non considerantes quantum ex his tam nostro & Apostolicae sedis honori, quam personarum Ecclesiasticarum quieto & prospero statui, non sine damnanda perniciè derogetur: ac cupientes eos, quos ad observantiam iurium virtutum praemia non inducunt, tam adjectarum exaggeratione poenarum, quam adjiendarum de novo formidine à temerariis ausibus refrenare, omnes & singulas constitutiones, quae super decimarum solutione, & contra violatores & raptores Ecclesiarum, & incendiariorum agrorum depopulatores, & tam S. R. E. Cardinales, quam venerabiles fratres nostros Episcopos, & alias per-

sonas Ecclesiasticas, seculares & regulares, capientes, derinentes, & eorum jurisdictionem & jura quomodolibet indebitè occupantes, aut eos in eorum jurisdictionibus exercitio perturbantes, seu molestantes, eos contra ad conferendum beneficia Ecclesiastica personis nominatis, aut aliis de illis pro illorum libito iuribus disponendum, & feuda ac bona Ecclesiastica in emptosim concedendum, aut alias vendendum, aut compellentes, nec non statuta contra libertatem jurisdictionem facientes, & ad praemissa auxilium, consilium & favorem praestantes, haec tenes emanantur, innovantur.

Et cum ea nedom juri contraria, sed etiam libertate libertati opprobriosa sint quamplurimum & a se, ut de officio nobis credito dignam Deo possim dare rationem, affectibus & monitis patentes, Imperatorem, Reges, Duces, Marchiones, Comites, Baronem, quoscunque alios aliter cuiuscunque nobilitatis prominentie, potentie, seu potestatis, caelestium, vel dignitatis existentes, attentè hortamur in Domino eodem in virtute sanctae obedientiae mandantes, ut praemissas constitutiones praedictas observent, & faciant eas in suis subiectis inviolabiliter observari, quancunque contrariae contraria non obstante, si divina officium & deus Apostolicae debitum vitare voluerint: nisi in collationes de dictis beneficiis sic factas nullas & in nihilominus esse decernimus, ac illis venientes in illis inhabiles ad alia beneficia Ecclesiastica obtinenda: nec cum eis super hoc per sedem praedictam fuerit praesertim. Mature quoque considerantes, quod praemissae ad caelos ascensionem, Apostoli per singulos viros & dioeceses Episcopos distribuerunt, licet sancta Romana Ecclesia per orbem constituit, eosdem Episcopos universalem sollicitudinem vocando, onera gradatim distributa per Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & deo etiam canonicis fuerit diffinitum, per eos procurantem correctione & controversiarum decisione, & administratione, ac mandatorum Domini observatores: non debere Concilium provinciale, ac Synodum Episcopalem, ut depravata corrigerentur, & illa facere negotium canonicis poenis subjacere, cum conveniat non eorum quae Republicam Christianam concernunt, esse tantum, desiderantes canones ipsos firmiter observari, eosdem Patriarchas, Primates, Archiepiscopos & Episcopos districtè injungimus, ut de officio suo communitè dignam Deo possint reddere rationem, Canones, Concilia & Synodos huiusmodi fieri mandantes, quoscunque privilegio non obstantibus inviolabiliter observent, praeterquam quoad Concilium provinciale, quod de cetero singulis trienniis fieri mandamus, id quoque eorum exemptos accedere debere decernimus, privilegio ac consuetudine quacunque contraria non obstantibus. Circa hoc autem negligentes, poenae in eisdem canonibus contentas se noverint incursumas. Et cum constitutione in Concilio VVientiensi edita, qua incipit, In plenitudine, ut Pontificis dignitatis honor servaretur, statueretur, ne Ecclesiarum cathedralium (sive quibus spirituales diu esse non possunt) praesentibus, ac clero & populo Christiano carentibus, de aliquibus Personis, praesentibus, & futuris, provisionem ipsam innovantem inviolabiliter observari debere volumus atque mandamus, nisi aliqua iusta causa in consensu nostro fuerit approbata, alias duxerimus faciendam. Nos enim quicquid contra praemissa, vel aliquod praemissum contigerit attentari, irritum decernimus & inane, contraria quacunque constitutione vel privilegio non obstantibus.

Pius Quartus.

Ordinariorum jurisdictionis libertatem contra quosdam Christianae ditissimi civitates morantur, ne beneficiis iam dudum recedunt & excusis beneficiis suis insistant.

Gal.

CAP. V.

Romanus Pontifex, præcipuus æquitatis & religionis assertor, facultates & gratias ab Apostolica sede concessas, ex quibus tempore procedente animarum pericula, & inter catholicos scandala provenire animadvertit, pro sui pastoralis officii debito maturè revocare confuevit. Sanè nonnulli locorum ordinarii super ad audientiam nostram referri curarunt, quòd in quàm pluribus Regni Siciliae citra & ultra Pharam, & aliis Christiani nominis civitatibus & locis magna Græcorum tam religiosorum & secularium clericorum, quàm laicorum multitudo reperitur, qui Ecclesiæ Græcæ mores & ritus observantes, seque suos proprios ejusdem nationis Prælatos habere, ac illis, non autem locorum ordinariis subesse, sed immunitatum, aliorumque privilegiorum sibi per secl. rec. Leonem X. Paulum III. Julium etiam III. & forsàn alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, & dictam sedem antiquitus concessorum prætextu, se ab eorundem ordinariorum jurisdictione & superioritate exemptos esse prætendentes, impunitate sibi proposita, in diversis hæreticas, nefariasque opiniones, & absurda deliramenta passim prolabantur, asserentes inter alias eorum blasphemias, nullum esse defunctorum purgatorium, Rom. Pont. aliquam in eos jurisdictionem vel auctoritatem habere negantes, indulgentias ab illo concessas damnantes, Ecclesiasticas sententias & censuras ab eo latas spernentes, sanctissimæ Deigenitricis virginis Mariæ, beatorum Apostolorum, & aliorum Dei sanctorum festivitates ab Ecclesia Rom. sanctisque Patribus ordinatas non observantes, sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum suis infantibus in Baptismo exhibentes, inhumata defunctorum cadavera superstitione quadam impia, & plus quàm barbarica sepulchris eruentes, igneque comburentes, ordinariorum locorum, quos habitant, visitationem, jurisdictionemque contemnentes, & Ecclesiasticam disciplinam perturbantes; ac demum hujusmodi aliisque suis opinionibus erroneis atque sacrilegis populos Latinos inficientes, correctionem legitimam sive præteritæ exemptionis clypeo repellentes, in suis impietatibus, abususque consensunt & immorantur, in suarum, vicinorumque populorum, præsertim simplicium animarum perniciem, & scandalum plurimorum. Nos igitur providè considerantes, ejusdem sedis intentionem nunquam fuisse, exemptionem, aliudve privilegium à se concessum iri, ut inde seclerum impunitas & animarum periculum emerget, abusus & periculis hujusmodi, quantum cum Deo possumus, tempestivè obviare volentes, ac quarumcumque exemptionum, aliorumque privilegiorum dictis Græcis, eorumque Prælati, Rectoribus, Abbatibus, & aliis tam sancti Basilii & alterius ordinis regularibus, quàm secularibus, ac etiam laicis personis quocumque nomine nuncupatis, per præfatos & alios quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac nos, & sedem præfaram, correctionem vel in specie hæcenus concessorum, ac etiam iteratis vicibus approbatorum, & innovatorum, literarumque desuper confectarum, & inde secutorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, motu proprio, & exacta scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas exemptiones, ac prout illas concernunt, desuper confectas literas præfatas, ad hoc videlicet, ut ipsi locorum ordinarii quascumque Græcorum Ecclesiæ, Monasteria, prioratus, & alia pia loca, tam secularia quàm cujusvis ordinis regularia, eorumque Prælatos, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, ac majori dignitate præfulgeant, necnon Abbates, Rectores, Ministros, & qualvis alias ejusdem nationis personæ in suis civitatibus & diocæ. consentiant, quoties opus fuerit, visitare, ac in illis suam ordinariam jurisdictionem, plenamque & omnimodam superioritatem, in iis quæ Dei cultum, Sacramentorum administrationem, & animarum

salutem, hæresumque extirpationem concernunt, exercere & exequi liberè & licitè valeant, reliquis ipsorum Græcorum in divinis celebrandis, aliisque ritibus à sede Apostolica approbatis, necnon privilegiis & gratiis Apostolicis intactis remanentibus, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuò revocamus, cassamus, & annullamus, ac revocatas, cassatas, & annullatas esse, nec ipsis Græcis clericis vel laicis, eorumve prælati, Ecclesiis, cœnobiis, aut aliis piis locis in aliquo suffragari, sed illos omnes & singulos locorum, in quibus moram traxerint, ordinariorum visitationi, correctioni, punitioni, jurisdictioni, & omnimodæ superioritati in præmissis subesse, illisque tanquam superioribus suis, suarumque animarum pastoribus humiliter obedire. Datum Rom. 16. Febr. 1564.

TITVLVS II.

DE INVASORIBVS ET OCCVPATORIBVS BONORVM ECCLESIAE.

Clemens VI.

Præter excommunicationis & interdictionis penas, beneficii & privilegii arecent occupantes & detinentes bona Ecclesiæ.

CAP. I.

ET si solerter adhibere vigilantiam, ne quarumlibet Ecclesiarum jura deperant, ex debito nostri officii teneamur: in manutendis tamen, defendendis, recuperandisque occupatis juribus Ecclesiæ Romanæ, sponsæ nostræ, quæ, disponente Domino, caput omnium & magistra, cæteris altiori dignitate præcellens, majoribus est iuvanda prædiis, & amplioribus honoribus attollenda, esse debemus solliciti & attenti. Ad obviandum igitur perveris illorum conatibus, qui sibi commoda, non se commodis patrimonii beati Petri in Tuscia, quod juris & proprietatis ejusdem Ecclesiæ fore, ac eidem immediatè subesse dignoscitur, applicantes, temerè civitates, castra, & villas ejusdem patrimonii ad eandem Ecclesiam pertinentia, eorumque dominium, superioritatem, advocacionem, capitaneatum, & jurisdictionem in ipsius Ecclesiæ grave præjudicium contra constitutiones & ordinationes, olim per secl. record. Urbanum IV. & Ioannem XXI. ac diversos alios Romanos Pontifices prædecessores nostros editas, non verentur diversis exquisitis coloribus occupare, & sibi in eisdem dominium, superioritatem, & præminentiam vendicare: hac perpetua constitutione sancimus, ut nulla civitas, vel communitas, nullaque singularis persona, cujuscumque conditionis vel status existat, deinceps in aliquibus civitatibus, castris, seu villis ipsius patrimonii ad prædictam Romanam Ecclesiam spectantibus, dominium, superioritatem, capitaneatum, advocacionem, jurisdictionem, seu aliquam præfidentiam seu præminentiam, prætextu cujusque venditionis, submissionis, recommendationis, concessionis, recognitionis, obligationis, contractus vel pacti, aut cujusvis alterius commercii absque auctoritate sedis Apostolicæ specialiter audeat, vel sibi dominium, præfidentiam, capitaneatum, seu jurisdictionem in prædictis civitatibus, castris, seu villis, ex quavis occasione seu causa quomodolibet vendicare: quodque civitates & singulares personæ, submissiones, suppositiones, & subjectiones, quascumque jam in eas factas & receptas, seu de facto, cum de jure non teneant, quomodolibet attentatas, dimittere teneantur, nec civitates, castra, seu loca alia quæ se eis, ut præmittitur, submiserunt, vel quomodolibet subjecerunt, virtute submissionis & suppositionis alicujus, vel cujusvis contractus titulo valeant retinere, nullaque universitas, seu communitas civitatis, castri, seu villæ Ecclesiæ Romanæ subiecta, in terris patrimonii constituta, alicui